

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719202187
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719202187.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: B. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., C. XXXX/X a otca: MVDr. Z. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., E. XXX/X, o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaniach matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9P/120/2019-132 zo dňa 4. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým návrh otca na zníženie výživného na maloleté dieťa zamietol, **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa zamietol a vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a v zrušenom rozsahu vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného na maloleté dieťa podaný na tunajší súd dňa 10.06.2019 zamietol. Návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa podaný na tunajší súd dňa 12.07.2019 zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd pri zmene výšky výživného sa má zamerať najmä na zmenu pomerov, ktoré od poslednej úpravy výživného nastali, jednak na strane povinného, jednak na strane oprávneného. Zmena pomerov nastala u matky, keďže tejto sa síce príjem v zásade nezmenil, zanikla jej vyživovacia povinnosť k teraz už plnoletej dcére, ktorej v čase posledného rozhodovania o výživnom prispievala na štúdium na VŠ (príspevok na bývanie) sumou 200,- eur mesačne. Výdavky maloletého tak, ako ich uvádzala v ústnom prednese a v písomných podaniach neboli zo strany maloletého v celom rozsahu potvrdené. Maloletý uviedol, že oblečenie zakupujú sporadicky, botasky na basketbal taktiež zakupujú podstatne menej často ako uvádza matka (matka uviedla každé dva mesiace). Rovnako maloletý uviedol, že vreckové nedostáva, pričom aj kiná, prípadne iné zábavné centrá navštevuje podstatne menej. Výdavky na maloletého prirodzene vzrástli plynutím času, je starší o 6 rokov, má zvýšené výdavky aj súvisiace s návštevou školy. Otcov príjem sa zmenil, pokiaľ súd v čase posledného rozhodovania vychádzal z jeho potenciálneho príjmu vo výške približne 1.600,- eur aktuálne je jeho príjem okolo 731,- eur, avšak do 27.05.2019 pracoval v spoločnosti, kde jeho vymeriavací základ predstavoval sumu cez 1.600,- eur. V priebehu niekoľkých rokov otec opakovane súdu svojím konaním preukazoval, že je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať podstatne vyšší príjem ako reálne v súčasnosti poberá. Jeho vyjadrenia, že nechce prax veterinára lebo by sa musel zaoberať aj predajom produktov a iných

vecí a nerobil by čisto len veterinársku prácu sú v dnešnej dobe neaktuálne, nakoľko toto je teda v možnostiach otca a rodič by mal využiť akúkoľvek možnosť, a v prípade, že ňou disponuje aj schopnosť na dosahovanie čo možno najvyššieho príjmu. Potencialita príjmu otca sa teda výrazne neznížila. Pokiaľ v čase posledného rozhodovania o výživnom bolo výživné vo výške 190,- eur prispôbené najmä vyššiemu príjmu otca, v dnešnej dobe možno povedať, že korešponduje aj s výdavkami maloletého a súd dospel k záveru, že takto určené výživné je primerané. Zvýšenie výživného súd matke zamietol z toho dôvodu, že nedošlo k navýšeniu výdavkov u maloletého tak, ako to uvádzala, čo v zásade potvrdil vo svojej výpovedi aj samotný maloletý. Je potrebné taktiež prihliadnuť na skutočnosť, že matka nemusí v súčasnosti vynakladať finančné prostriedky na výživu dcéry. Na základe uvedeného pre súd vyplynulo, že nedošlo k takej zmene pomerov na strane otca, matky a maloletého, ktoré by znamenali zmenu výšky výživného. Súd na základe vykonaného dokazovania konštatuje, že nie sú splnené zákonné podmienky na zmenu výšky výživného podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, teda i keď došlo k zmene pomerov účastníkov, táto nepredstavovala pre súd takú zmenu, pre ktorú by bolo potrebné výživné meniť. Súd považoval za potrebné uviesť, že naposledy určené výživné bolo na v tej dobe aktuálne na pomery maloletého neprimerane vysoké, ale potenciálny príjem otca to umožňoval. V súčasnosti možno konštatovať, že takéto výživné je primerané aj s ohľadom na výdavky maloletého. Ak teda bolo určené aj vyššie výživné, toto sa postupom času stáva adekvátne. Zhodnotením vyššie uvedených skutočností súd návrh otca zamietol. Rovnako súd zamietol aj návrh matky na zvýšenie výživného, keďže považoval aktuálne určené výživné za dostatočne vysoké, aby slúžilo na pomerné hradenie bežných výdavkov na maloletého ako aj na časť mimoriadnych výdavkov. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

3. Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie matka, a to voči výroku II., ktorým súd zamietol návrh na zvýšenie výživného. Svoje odvolanie odôvodňuje ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Má za to, že skutkové závery súdu sú nesprávne a absolútne nedôvodné. Potencialita príjmov otca je na úrovni dvojnásobnej, ako z tej, z ktorej vychádzal súd. Ako medicínsky reprezentant (dealer liekov) zarábal v minulosti aj 3.500,- eur. Súd potencialitu príjmov otca nesprávne vyhodnotil. Neštudoval predošlé spisy, nezisťoval potencialitu. Majetkové pomery otca sa zmenili aj v tom, že po smrti jeho matky zdedil jej byt a jeden teraz môže prenajímať, alebo predáť. Majetkový zisk otca min. 80.000,- eur. Nie je pravda, že skôr súdom určené výživné bolo nadhodnotené a až teraz sa zrealizovalo. 10-ročný chlapec vo vývoji skonzumuje častokrát väčšie porcie ako dospelý, nehovoriac o súčasnosti, kedy má 16 rokov a športuje. Náklady na bývanie a stravu sa nijako zvlášť nezmenil. Už len tieto náklady, ktoré sú preukázateľné, presahujú výšku skôr určeného výživného 190,- eur. Nikde nie sú zohľadnené ďalšie náklady. Súd nemôže vychádzať zo stavu, že neexistujú. Matkine príjmy sú takmer rovnaké. Pokiaľ jej odpadla vyživovacia povinnosť voči dnes už plnoletej dcére H., je to pravda, avšak jej materiálne podmienky sa nijako zvlášť nezlepšili. Pokiaľ by nežila v spoločnej domácnosti s bývalým manželom, nemala by prostriedky ani pre nepľoletého B.. Exmanžel matky nie je biologickým otcom B., ale exmanželke pomáha. Keby nebolo pomoci expartnera, žila by na úrovni núdze, až chudoby. Potreby maloletého B. sú presne na takej úrovni, ako uvádza matka vo svojom návrhu. Pokiaľ súd v inom konaní o schválenie čerpania prostriedkov z úspor maloletého neschválil toto čerpanie, výdavky matky vzrastú o približne 3.000,- eur jednorázovo, rozpočítaním na splátky po 100,- eur, 30 mesiacov, alebo 2,5 roka. V návrhu nie je uvedené skladanie sa študentov na stužkovú, čo predstavuje 20,- eur mesačne po dobu 3 rokov (36 x 20 = 720,- eur). Nezohľadňuje túžbu maloletého B. o vodičský preukaz. Nie je tam započítaný bicykel a jeho servis. Navrhované výživné vo výške 450,- eur je absolútne reálne a opodstatnené. Maloletý B. je vo veku, kedy nemá ako teenager absolútne žiadny prehľad o výdavkoch rodiny, ani svojich výdavkoch, nemôže podať hodnoverné svedectvo. Tenisky a okuliare nie sú nadhodnotené a ostatné výdavky sú tiež reálne a skutočné. Z jeho výpovede je zjavné, že nechcel nikoho z rodičov zraniť, ani poškodiť. Ale pri tomto type konania to nejde. Je presvedčená, že v budúcnosti ako plnoletý nikdy nepožiadá o úpravu výživného, lebo sa nebude chcieť súdiť s otcom, ale ani s mamou. Mama je však len mama a určite bude mäkká a bude robiť všetko, aby jeho potreby uspokojila. Na otázku sudcu, ktorú mal položiť maloletému B., prečo si nepýta na niektoré výdavky od otca, bola nútená súdu oznámiť, pretože viackrát mu odpovedal, že posielala mame výživné, nech si pýta od nej. Predstava otca, že z výživného sa dá ešte niečo použiť aj pre iné osoby, je scestná. Otec má tento mylný dojem celých 16 rokov života maloletého B.a. Výživné má byť podľa súdu primerané na pomerné hradenie bežných aj mimoriadnych výdavkov. Súd nijako nezohľadnil osobnú starostlivosť matky podľa ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine v platnom znení. Pokiaľ otec prispeje 190,- eur a náklady sú 450,- eur, matka dopláca 260,- eur a nijako

nie je zhodnotená jej osobná starostlivosť. Mnohokrát je to aj viac, čo matka na syna ako výdavok minie. Pri príjme matky 692,- eur jej zostáva 430,- eur.

Pri príjme otca 1.686,- eur brutto do 27.05.2019 a výživnom 190,- eur mu zostane viac ako 1.200,- eur pre jeho potreby. Nie je tu ani náznakom porovnateľná životná úroveň medzi otcom, matkou a synom. Je priam hanebné, pokiaľ otec žiadal znížiť výživné na syna na sumu 50,- eur mesačne. Zdôrazňuje, že maloletý B. chce študovať na vysokej škole a ako plnoletý si od otca pýtať nebude. Vie, že by neuspel a súdnu cestu nevyužije. Súd nijako neodôvodnil, prečo neuznal náklady vyčíslené matkou, prečo sa priklonil k vyjadreniam maloletého syna B., ktorý vo svojom veku nevie o hospodárení a nákladoch domácnosti vôbec nič, ale alibisticky nevyhovel žiadnej zo strán a tým ponechal výživné v pôvodnej výške. Neodôvodnil, v čom bolo prv určené výživné nadhodnotené, akým spôsobom sa teraz zrealizovalo. Neodôvodnil, prečo by matka popri svojej osobnej starostlivosti mala prispievať finančne viac ako otec. Takto sa javí rozhodnutie súdu aj ako nepreskúmateľné. Z uvedených dôvodov navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie prvoinštančného súdu vo výroku II. zmenil a návrhu matky na zvýšenie výživného na sumu 450,- eur mesačne počnúc mesiacom júl 2019 vyhovel, alebo zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

4. Voči rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj otec, ktoré odôvodňuje ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Poukazuje na to, že počas pojednávania matka vyhlásila, že bude musieť vrátiť úspory maloletého, ak súd v inom konaní neschválí ich čerpanie. Uvedené vyhlásenie upresnila v odvolaní. Tým potvrdila, že manipulovala s majetkom maloletého B. bez právoplatného súhlasu súdu. Nezákonné manipulovanie s majetkom maloletého potvrdil aj vyšetrovateľ, ktorý však zastavil trestné stíhanie pre údajné uplynutie premlčacej doby. Následne bolo zastavené aj trestné stíhanie vedené pre prečin sprenevery. Má za to, že prvostupňový súd znaky možných trestných činov nevyhodnotil, nie je mu známe, že prvostupňový súd dal podnet k vyšetrovaniu. Domnieva sa, že odvolací súd by mal dať podnet k riadnemu vyšetrovaniu vo veci nakladania s majetkom maloletého, aby nedošlo k opomenutiu povinnosti v zmysle § 340 ods. 1 Trestného zákona. Ďalej poukazuje, že je naplnený aj odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP. Prvostupňový súd odmietol vykonať otcom navrhnuté dokazovanie, a to prostredníctvom personálnych agentúr - charakter práce medicínskeho reprezentanta, požadovaný vek, odbornosť, ponuky v ZSK, výška platu, ako aj možné pokračujúce trestné činy na majetku maloletého. Tiež nevykonan dokazovanie o použití sumy 1.330,- eur doplateného výživného, o ktorom matka tvrdí, že ho nemohla použiť pre maloletého - zubné ošetrenia. Nezaoberal sa konkretizovaním skutočných nákladov matkou vynakladaných na potreby maloletého podložených platobnými dokladmi, pretože matka doložila za rok len výdavky v mesačnom prepočte 60,82 eur. Poukazuje aj na naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Na strane otca sa výrazne zmenili pomery, pretože zmenami na trhu práce v obchodno-farmaceutickej oblasti otec nemal a nemá možnosť uplatnenia a využitia 10-ročnej praxe. Otec bol nútený hľadať pracovné uplatnenie so zodpovedajúcou kvalifikáciou mimo dlhodobého bydliska. Celý mesačný príjem otca ide na platby spojené s ubytovaním, dopravou v mieste pracoviska. Otcovi ostávajú finančné prostriedky len na provízorne ubytovanie na ubytovniach so spoločnými sociálnymi zariadeniami. Životná úroveň otca následkom vadného rozhodovania prvostupňového súdu výrazne klesá. Poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 10. mája 2016, sp. zn. 17CoP 85/2015. Podľa otca je daný aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Sudca už pri prvom pojednávaní účastníkom oznámil, že je rozhodnutý oba návrhy zamietnuť. Následné konanie, pripúšťanie a vyhodnocovanie dôkazov smeroval prvostupňový súd len k prvému rozhodnutiu, ktoré vyslovil pred zistením akýchkoľvek dôkazov. Tiež poukazuje na naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP. Okrem riadneho vyšetrovania nezákonnej manipulácie s majetkom maloletého ide aj o dokazovanie skutočných výdavkov matky na domácnosť a výdavkov matky na zabezpečenie potrieb maloletého, ako aj odpovede maloletého na otázky predložené otcom. Žiada napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Taktiež navrhuje, aby dal odvolací súd podnet na vyšetrovanie manipulácie s majetkom maloletého.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uvádza, že s dôvodmi odvolania nesúhlasí, ale súd mu znemožnil riadne zdôvodniť svoje vyjadrenie a k tomu sa nemôže riadne vyjadriť, pretože súd prvej inštancie ho s úplným znením rozsudku a jeho dôvodmi neoboznámil. Preto žiada doručenie rozsudku a aby mu bolo umožnené vyjadriť sa k odvolaniu matky v lehote 10 dní od doručenia rozsudku.

6. V ďalšom vyjadrení k odvolaniu matky otec udáva, že súhlasí s výrokom matky, že súd potencionálne príjmy otca nesprávne vyhodnotil. Súd úplne odignoroval objektívne predložené dôkazy a nevykonan navrhované dokazovanie o reálnych príjmoch, obsadzovaní a ponúkaných pozíciách medicínskeho reprezentanta. Pokiaľ by tak urobil, rozhodne by nemohol tolerovať podvody a klamstvá matky. Ponúka

k preskúmaniu na objektivizovanie skutočného stavu obchodno-farmaceutického trhu podklady o 220 pozíciách, na ktoré sa prihlásil v prechádzajúcich rokoch. Januárové ponuky pre medicínskych reprezentantov na celom území SK sa nevzťahujú k regiónu, v ktorom pôsobil a priemerný hrubý mesačný plat je len okolo 1.000,- eur, pričom uvádza webové stránky, z ktorých uvedené zistenia vyplývajú. Stravovacie potreby maloletého súd neskúmal dostatočne, nevyužil jednoduché a ciele otázky na maloletého, ktoré súdu predložil otec. Napriek tomu z vyjadrenia maloletého je nesporné, že jeho stravovacie nároky nie sú vysoké. Pravdepodobne sa drží dietetických doporučení odborníkov, ktoré dostal počas starostlivosti otca o maloletého. Poukazuje na to, že matka zneužíva úspory maloletého na vlastné obohatenie. Súd by tiež mal skúmať skutočný rozsah podpory pána C.. Poukazuje tiež na to, že matka maloletého, ktorej sa údajne nezlepšili materiálne podmienky, často chodí na zahraničné dovolenky, a to aj niekoľkokrát v roku. Súd pri svojej povrchnosti však nebral do úvahy, že práve porovnanie skutočných nákladov na vedenie domácnosti s participáciou pána C. a skutočnými nákladmi na nevyhnutné potreby maloletému by mohlo objasniť, odkiaľ berie matka na nadštandardnú životnú úroveň. Tým má na mysli skrášľovacie procedúry, operácie nehradené zo zdravotného poistenia, rehabilitačné, relaxačné pomôcky, obnovovaný šatník, športový výstroj, zahraničné dovolenky a ďalšie. Matkou uvádzané argumenty sú jednoznačným potvrdením o nedostatočnom dokazovaní vo veci prvostupňovým súdom a dôvodom pre riadne skúmanie skutočných dôkazov a ich objektívne vyhodnotenie. Matka tiež svojimi vyjadreniami potvrdila opakované spáchanie trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona, keď v čase, keď neexistovalo žiadne právoplatné rozhodnutie súdu o použití úspor maloletého, minula približne 3.000,- eur zo synovho majetku. Doporučuje, aby odvolací súd nariadil dôkladné preskúmanie súčasných skutočných príjmov rodičov maloletého B., ich reálnych hmotných výdavkov na život a domácnosť, skutočne vynaložené náklady na nevyhnutné potreby maloletého. K údajnej osobnej starostlivosti matky o maloletého poukazuje na množstvo dôkazov o zanedbávaní maloletého jeho matkou, čo viedlo k vážnym dlhodobým zdravotným problémom maloletého, ako aj na podozrenie zo sústavnej trestnej činnosti na majetku maloletého. Poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 6CoP 55/2015, ako aj na výklad Zákona o rodine k osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Návrh matky na zvýšené výživné považuje za zvrátený, podložený len klamstvami a pravdepodobnými trestnými činmi. Žiada odvolací súd, aby vec vrátil na ďalšie konanie a nariadil vyšetrovanie ohľadom manipulácie s majetkom maloletého.

7. Matka k odvolaniu otca uvádza, že nemá vedomosť o tom, či odvolanie otca bolo podané včas, zjavne ho neprevzal v termíne, v ktorom si ho prevzala ona. Nevie, či nenastala fikcia doručenia podľa § 106 CSP. Verí, že súd to správne vyhodnotí. Trestné konanie nijako s vecou nesúvisí a vyšetrovateľ vec zastavil, pretože skutok sa nestal. Poukazuje na to, že na účte maloletého bolo vždy viac peňazí, než tam otec ako tvorbu úspor naskladal. Nikdy synovi nič neukradla. Jej konštatácia, že ak jej súd neschválí čerpanie z úspor maloletého, bude musieť peniaze vrátiť, neznamena, že vrátiť maloletému, ale známym, ktorí jej požičali. Dnes už môže konštatovať, že jej súd schválil čerpanie vo výške 1.154,22 eur na zuby maloletého, pričom náklady na zuby ďalej rastú a súd jej neschválil čerpanie na športové aktivity (bicykel). Už ho zakúpila za požičané a bude musieť peniaze vrátiť. Otec sa o syna prestal zaujímať, naposledy mu vinšoval k narodeninám telefonicky. Otec by sa mal zaujímať viac o svoju trestnú činnosť, kedy viac ako 2 roky neplatil výživné na syna. Proporcionalita príjmov otca je vyššia, ako to uvádza otec. Aj v minulosti zarábala cez 3.000,- eur. Poukazuje na webovú stránku, kde je platový strop farmaceutického reprezentanta 2.110,- eur, avšak k tejto pozícii je ešte viac benefitov. Otec účelovo opomenul spomenúť, že v Martine vlastní 2 byty, ktorých prenajímaním má možnosť získať prostriedky na zlepšenie svojho príjmu, na zaplatenie výživného a kvalitnejšie bývanie v Myjave. Jeden je na LV č. XXXX a druhý na LV č. XXXX, oba v katastrálnom území Z.. Znižovanie ňou poskytovanej osobnej starostlivosti s pribúdajúcim vekom dieťaťa sa síce môže javiť ako pravda, je však potrebné navariť, oprat', ožehliť, skontrolovať prípravu do školy, dohliadať na voľnočasové aktivity. Ak súd nemá dostatočne preukázanú výšku výdavkov, nie je problém to súdu preukázať. Je nesporné a preukázané a nesporné, že maloletý syn je blízko veku dospelosti a podieľa sa na nákladoch domácnosti rovnakou mierou ako ostatní členovia. Hoci nenavštevuje reštaurácie a fastfoody, treba mu navariť. A pokiaľ sa s ňou zúčastňuje výletov a športových aktivít, ktoré tak minule, treba sa najesť niekedy aj vonku. Školské výdavky, skladanie sa na stužkovú slávnosť, okuliare, tenisky, oblečenie sú tiež skutočné náklady. Je nesporné, že 190,- eur výživného, keby aj ona prispela rovnakou čiastkou, je menej než vyčíslené náklady. Navrhuje, aby odvolací súd rozsudok zmenil a jej návrhu na zvýšenie výživného vyhovel alebo vec zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolaní matky a otca v rozsahu a z dôvodov vyplývajúcich z ust. § 65 - § 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom v zmysle ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým návrh otca na zníženie výživného na maloleté dieťa zamietol, potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP a čo do výroku, ktorým súd prvej inštancie návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa zamietol a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP.

9. Na úvod odvolací súd konštatuje, že obe odvolania, odvolanie matky aj otca, boli podané včas, t. j. v zákonnej 15-dňovej lehote na podanie odvolania. Hoci matka spochybňuje včasnosť podania odvolania otca, k účinnému doručeniu rozsudku súdu prvej inštancie otcovi došlo až 22.01.2020, pričom odvolanie otca bolo podané dňa 06.02.2020.

10. Súd prvej inštancie prejednal a rozhodol návrh otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, ktorý zamietol a zároveň návrh matky na zvýšenie výživného, ktorý taktiež zamietol.

11. V zmysle ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. V zmysle ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. V zmysle ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

14. V zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. V zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. V zmysle ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Obidvaja rodičia maloletého B., ktorých návrhy súd prejednával v spoločnom konaní, žiadali o zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom, tvrdiac, že sa zmenili pomery, ktoré sú dôvodom na zmenu výživného.

18. Naposledy bolo výživné určené rozsudkom Okresného súdu Martin pod sp. zn. 20P/120/2009 zo dňa 29.06.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP 114/2012-501 zo dňa 16.01.2013 a bolo určené otcovi na sumu 190,- eur mesačne.

19. Predmetom súdneho konania tu nebola otázka prieskumu pôvodne určeného výživného, ktoré bolo určené právoplatným rozhodnutím súdov v dvojinštačnom konaní, ale zmena rozhodnutia pre zmenu pomerov na strane účastníkov konania. Úlohou súdu bolo skúmať, či na strane účastníkov konania, t. j. osôb výživou povinných - matky a otca alebo osoby výživou oprávneného - maloletého, nastala taká zmena pomerov, ktorá je dôvodom pre zníženie alebo zvýšenie výživného.

20. Hoci sa súd prvej inštancie vyhodnotením zmeny pomerov na strane účastníkov zaoberal, podľa názoru odvolacieho súdu si nezabezpečil dostatočný skutkový podklad pre správny právny záver a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a právny

záver súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o návrh matky na zvýšenie výživného, možno pokladať za predčasný, a teda nesprávny.

21. Úlohou súdu prvej inštancie nebolo hodnotiť, či výživné na maloletého B. vo výške 190,- eur mesačne vyššie uvedenými právoplatnými a vykonateľnými rozhodnutiami okresného a odvolacieho súdu bolo určené správne (v správnej výške), týmito rozhodnutiami je súd viazaný. Úlohou súdu prvej inštancie bolo iba posúdiť, či nastala zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie alebo zvýšenie výživného.

22. Konanie, či už o určenie alebo o zmenu určeného výživného, je konaním mimosporovým, ktoré sa spravuje Civilným mimosporovým poriadkom. Mimosporové konanie na rozdiel od konania sporového je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav vecí (§ 35 CMP) a súd sa teda nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje tzv. vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí (§ 36 CMP). Súd prvej inštancie sa týmito princípmi neriadil a nezabezpečil si dostatočný skutkový podklad pre svoje rozhodnutie.

23. Výživné musí byť určené tak, aby bolo schopné zabezpečiť všetky pravidelne a opakovane vznikajúce potreby maloletého dieťaťa, ale rovnako aj tie, ktoré sa vyskytujú nepravidelne a náhodne. Miera potrieb je však determinovaná možnosťami a schopnosťami povinnej osoby - rodiča. Inými slovami, ak to možnosti a schopnosti povinnej osoby umožňujú, môžu byť uspokojované aj nadštandardné, prípadne luxusné potreby maloletého dieťaťa. V prípade, že to možnosti a schopnosti povinnej osoby neumožňujú, je potrebné, aby výživné pokrylo najmä základné a nevyhnutné potreby dieťaťa. Výška určeného, resp. zmeneného výživného je teda determinovaná možnosťami a schopnosťami na strane rodičov dieťaťa. Za účelom tohto posúdenia je však nedostatočné posúdiť iba príjmové pomery toho-ktorého z rodičov, ale je potrebné skúmať celkovú životnú úroveň toho-ktorého rodiča.

24. Je nepochybné, že potreby maloletého B. od poslednej úpravy výživného, od ktorej uplynula doba viac ako 8 rokov, vzrástli. V čase poslednej úpravy, v roku 2012, bol maloletý B. žiakom 1. stupňa základnej školy. Nepochybné, so zvyšujúcim sa vekom, keď B. sa blíži veku dospelosti, vzrástli náklady na výživu, oblečenie, obuv, hygienické potreby, zdravotnícku starostlivosť, ale predovšetkým aj potreby v súvislosti so záujmovou činnosťou a školskými aktivitami. Maloletý B. je žiakom výberovej strednej školy, 8-ročného gymnázia. Od poslednej úpravy sa tak zvýšili jeho vzdelávacie potreby a s tým súvisiace náklady na doplatky za učebnice, školské pomôcky, najmä výučbu jazykov. Maloletý B. sa blíži k maturite a aj v súvislosti so záujmom o štúdium na vysokej škole nepochybné rastú jeho vzdelávacie potreby a tým aj výdavky na vzdelávacie aktivity. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že maloletý B. sa venuje športu - basketbalu, bicyklovaniu, lyžovaniu, posilňovaniu, čo sú nepochybné športy náročné na financovanie. Na druhej strane je nepochybné, že vyššie uvedené vzdelávacie aktivity a športová činnosť sú spôsobilé rozvíjať osobnosť maloletého B., a preto, ak je to možné, mali by byť tieto aktivity podporované zo strany obidvoch rodičov. V neposlednom rade je tu za 8 rokov podstatný nárast životných nákladov, na ktoré je súd povinný ex offo prihliadať. Z uvedeného nepochybné vyplýva, že na strane maloletého B. došlo k takej zmene pomerov, ktorá by za predpokladu, že to dovoľujú pomery povinnej osoby, mala znamenať zvýšenie výživného.

25. Súd prvej inštancie sa ale nedôsledne vysporiadal s potrebami maloletého B., keď iba konštatoval, že sa nepotvrdili všetky výdavky uvádzané matkou. Tu treba zdôrazniť, že zistenie odôvodnených výdavkov dieťaťa je povinnosťou súdu. Nemožno spravodlivo od rodiča žiadať, aby dokladoval celý komplex výdavkov dieťaťa účtovnými dokladmi, najmä keď sa výživné určuje do budúcnosti a musí pokryť aj nepravidelné a náhodné výdavky. Súd predsa pozná bežné potreby detí a tiež mu je známa všeobecná cenová úroveň. Z rozsudku nevyplýva, ako súd dospel k záveru, že výživné 190 eur pokrýva všetky potreby dieťaťa. Možno síce spochybniť, či matka kupuje synovi tenisky každé dva mesiace, ale nepochybné pri deklarovaných športových aktivitách B. vznikajú pravidelné výdavky na športové oblečenie, obuv, vstupné do posilňovne, športové potreby (bicykel). Vzhľadom na vek mal. B. možno dôvodne považovať za oprávnené zvýšené stravovacie nároky, pravidelnú obmenu oblečenia a obuvi, hygienické potreby, návštevu kultúrnych podujatí. Súd sa nijako nezaoberal výdavkami na školské potreby, učebnice, výlety, exkurzie, poplatky (ZRPŠ), skladanie sa na stužkovú. Je dôvodné, aby výživné pokrylo aj možnosť získať vodičské oprávnenie, čo možno v súčasnosti považovať za nevyhnutnú

výbavu mladého človeka. Výživné musí zohľadniť aj potrebu bývania, je treba myslieť aj na náklady zdravotnej a stomatologickej starostlivosti, ktorá nie je plne hrazená zo zdravotného poistenia. Súd sa s komplexom potrieb maloletého B. nevyporiadal.

26. Pokiaľ ide o matku maloletého, jej príjem sa významne nezmenil. Zmena na strane matky nastala v tom, že jej odbudla vyživovacia povinnosť k dospeljej dcére. Aj keď je maloletý B. vo veku blížiacom sa dospelosti, je potrebné aj v tomto štádiu jeho vývoja prihliadnuť na strane matky aj na osobnú starostlivosť, ktorá je postavená na roveň finančným plneniam, pretože naďalej zabezpečuje maloletému B. starostlivosť o jeho stravovanie, bežné potreby, dohliada na jeho školskú dochádzku, záujmy a pod. Zároveň je potrebné prihliadnuť, že maloletý B. má aj bytové potreby, ktoré mu zabezpečuje matka. Tie taktiež musia byť zohľadnené v oprávnených potrebách maloletého a na strane matky musí byť prihliadnuté na zabezpečovanie týchto potrieb ako na plnenie vyživovacej povinnosti.

27. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie vyplýva, že matka napriek tomu, že nedosahuje vysoký príjem, sa dobrovoľne podieľa na zvyšujúcich sa potrebách maloletého B., keď ho podporuje vo vzdelávacích a športových aktivitách a tým významne prispieva k rozvoju jeho osobnosti. Napriek tomu, že od posledného rozhodovania o výživnom uplynula dlhá doba a otec v minulosti dosahoval nadštandardné príjmy, o zvýšenie výživného nežiada a dlhodobo sama znášala ťarchu zvyšujúcich sa výdavkov na maloletého B.. Pokiaľ aj otec poukazuje, že čiastočne životnú úroveň matky zvyšuje jej exmanžel, ktorý žije s ňou v spoločnej domácnosti, odvolací súd poukazuje, že exmanžel matky nemá vyživovaciu povinnosť k maloletému B..

28. Pokiaľ ide o možnosti a schopnosti otca, súd prvej inštancie si nezabezpečil dostatočný skutkový podklad, aby mohol správne posúdiť možnosti a schopnosti otca ako povinného rodiča prispievať na výživu B.. Zákon o rodine vychádza zo zásady tzv. potenciality príjmu povinného rodiča oproti princípu fakticity, čo znamená, že základom pre určenie výživného nie je len príjem skutočne dosahovaný povinným rodičom, ale príjem, ktorý by mohol dosahovať, keby dostatočne využíval svoje schopnosti a možnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu súd nevykonal riadne dokazovanie na zistenie, či otec dostatočne využíva svoje schopnosti a možnosti najmä s prihliadnutím na jeho vysokoškolské vzdelanie v odbore veterinárny lekár a či nie je schopný dosahovať vyšší príjem, ako v skutočnosti dosahuje. Najmä v situácii, keď otec len v priebehu prebiehajúceho konania nastúpil do nového zamestnania na Regionálnu veterinárnu a potravinovú správu Nové Mesto nad Váhom, bolo potrebné zaoberať sa skutočnosťou, z akého dôvodu otec, ktorý v minulosti zastával výrazne lepšie platené miesto medicínskeho reprezentanta, prestal toto povolanie vykonávať. Bolo potrebné zistiť situáciu na trhu práce z hľadiska, či otec so svojím vzdelaním a praxou je schopný na trhu práce získať lepšie platenú pozíciu, na čo však súd prvej inštancie nevykonal žiadne dokazovanie, napriek tomu, že účastníci konania na to poukazovali.

29. Súd prvej inštancie v rozpore so zásadou zisťovania skutočného stavu veci a zásadou oficiality sa nezaoberal zisťovaním skutočnej životnej úrovne otca, hoci matka v konaní poukázala na viaceré skutočnosti, ktoré môžu byť z tohto hľadiska relevantné pri zmene výživného. Matka poukázala na skutočnosť, že pred začatím konania zomrela matka otca a otec mal v dedičskom konaní zdediť byt. Súd sa touto dôležitou skutočnosťou nijako nezaoberal, uspokojil sa iba s nič nevysvetľujúcou odpoveďou otca, že dedičské konanie neprebíha ani neprebíhalo a žiadny hnutelný ani nehnuteľný majetok nenadobudol ani nemá, pritom je nelogické, ak zomrela matka otca, aby neprebíhalo dedičské konanie, kde by ako potomok bol nepochybne zákonným dedičom. Je teda relevantné, ako toto dedičské konanie prebehlo, či otec ako dedič zdedil majetok, ktorý by nepochybne zvýšil jeho životnú úroveň a na ktorej úrovni by mal právo podieľať sa aj maloletý alebo či nenastala skutočnosť vzdania sa dedičstva, čo by tiež mohlo byť relevantné z hľadiska zmeny výživného (vzdanie sa majetkového prospechu). Uvedené skutočnosti sú pritom zistiteľné z verejných registrov a aj súdnych registrov (dedičské konania).

30. Zároveň súd nepreveril na strane otca, či vlastní nehnuteľný majetok okrem jedného bytu, ktorý deklaroval, či má úspory, či vlastní hnutelné veci väčšej hodnoty, napr. motorové vozidlo, ako aj ďalšie skutočnosti, ktorými by zistil skutočnú životnú úroveň otca. Bez takýchto zistení nemožno považovať skutkový podklad, z ktorého súd prvej inštancie rozhodoval, za skutočný stav veci a bez tohto zistenia nemožno urobiť právny záver, či sú tu dôvody na zvýšenie výživného.

31. Pokiaľ potom súd prvej inštancie návrh matky na zvýšenie výživného zamietol, rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a jeho záver je predčasný, a teda nesprávny. Odvolací súd potom rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k tomuto výroku, ako aj súvisiacemu výroku o trovách konania zrušil a vrátil vec v zrušenom rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

32. Aj napriek vytknutým nedostatkom, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu otca na zníženie výživného na maloletého, v tejto časti odvolací súd považuje rozsudok za vecne správny, a preto ho potvrdil. Z doposiaľ zisteného skutkového stavu nepochybne vyplýva, že odôvodnené potreby maloletého B. od poslednej úpravy vzrástli a zároveň došlo aj k nárastu životných nákladov, na ktoré je povinný súd prihliadať ex off. Aj za predpokladu, že by súd prvej inštancie dospel k záveru, že potencionálny príjem otca zodpovedá jeho faktickému príjmu, vzhľadom na potreby maloletého B., prihliadnuc aj na vyživovaciu povinnosť zo strany matky, ktorá sa na zvýšených výdavkoch podieľa dobrovoľne a zabezpečuje dieťaťu osobnú starostlivosť a bytovú potrebu, nie sú dané dôvody na zmenu výživného spočívajúce v jeho znížení.

33. K odvolacím námietkam otca odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali trestnoprávnemu konaniu zo strany matky. Ako to vyplýva z vyjadrení obidvoch účastníkov, možnosť použitia úspor maloletého sa riešila v osobitnom konaní. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že matka už dlhodobo zo svojho konštantne stabilného, ale nie vysokého príjmu zabezpečuje sama zvyšujúce sa potreby maloletého B. so snahou umožniť mu všestranný rozvoj osobnosti podporovaním jeho vzdelávacích a športových aktivít. Aj z výsluchu maloletého možno usúdiť, že matka je tou osobou, ktorá skutočne podporuje maloletého v jeho vzdelávacích, športových a ostatných aktivitách počas celého jeho života. Naopak, otec sa sústreďuje na neodôvodnenú kritiku matky bez toho, aby v prospech maloletého B. vykonal skutočné činy, ktorými by ho v jeho aktivitách podporoval, aj keď mu to nepochybne jeho majetkový status, najmä v minulosti, umožňoval. Aj z výsluchu maloletého možno usúdiť, že má obavu z reakcie otca na jeho výpoveď (vzhľadom na negatívnu skúsenosť z minulosti, kedy už pred súdom vypovedal) a vo svojich vyjadreniach je opatrný, má strach, aby nestratil otcovu priazeň.

34. Otec sa neprimerane zaoberá skutočnosťami, ktoré neovplyvnia výšku výživného, a to, či sa dieťa stravuje doma alebo v reštauráciách, keďže nepochybne náklady na potraviny tvoria podstatnú časť výdavkov na výživu dieťaťa a v tomto smere treba zohľadniť najmä tú skutočnosť, že ide o adolescenta vo veku blížiacom sa dospelosti, ktorý sa mimoriadne venuje športovým aktivitám a je mu preto potrebné zabezpečiť aj zodpovedajúcu výživu.

35. Otec nekriticky útočí na matku, pokiaľ chce použiť úspory maloletého na protetickú starostlivosť o chrup maloletého alebo záujmy maloletého - bicyklovanie, pričom je zrejmé, že vzhľadom na príjem matky, ako aj doposiaľ určené výživné je takmer nemožné tieto nadštandardné potreby zabezpečiť, pričom otec neponúka nijaké riešenia, hoci všetky tieto veci sú iba na prospech maloletého.

36. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne vec v zrušenom rozsahu prejednať a rozhodnúť, pričom v súlade s princípom oficiality a vyšetrovacím princípom si zabezpečí dostatočný skutkový podklad pre svoje rozhodnutie, predovšetkým preverí situáciu na trhu práce v súvislosti s vyhodnotením možnosti a schopnosti otca dosahovať príjem a zistenia za účelom skutočnej životnej úrovne otca - zistenia, či otec vlastní nehnuteľný majetok, úspory a hnuťelný majetok väčšieho rozsahu. Zároveň súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách konania.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)